

Jaarverslag Beheer

Het plannen van beheeractiviteiten is altijd lastig voor een vrijwilligersvereniging als de VDOB!. Het aantal vrijwilligers en de uren die zij werken kan door de jaren heen sterk fluctueren. Het afgelopen jaar hebben we slechts een kleine 2700 uren kunnen maken. Bijna duizend minder dan de afgelopen jaren. De natuurwerkdag, die normaal gesproken toch goed bezocht wordt, had dit jaar de laagste opkomst ooit. Mogelijk komt dit door concurrentie van andere parken in de stad, die sinds twee jaar ook meedoen aan deze dag. Des te meer waardering voor alle vrijwilligers die door het jaar heen en op de natuurwerkdag samen met betaalde kracht Carla Peperkamp enthousiast en hard gewerkt hebben om het gebied in goede staat te houden.

Meer capaciteit

Het aantal vrijwilligers is inmiddels alweer gegroeid en als alles goed gaat krijgen we na jaren eindelijk een nieuw onderkomen voor de beheerploeg. Momenteel zitten we zo'n beetje op elkaars schoot in een vervallen portacabin. De plannen voor het nieuwe onderkomen liepen vertraging op, maar met een beetje geluk komt het dit jaar nog voor elkaar. Dan kunnen we actiever gaan zoeken naar nieuwe mensen, wat in de huidige situatie eigenlijk niet verantwoord is.

Daarnaast krijgen we ook een nieuwe messenbalk en eindelijk een bandhooier (harkmachine). Beide elektrisch en dus minder lawaai en stank! Met dit materieel kunnen we een stuk meer werk aan en bovendien zijn de schommelingen in vrijwilligers aantallen makkelijker op te vangen. Meer beheercapaciteit dus en dat is mooi, want we hebben er een paar stukjes gebied bij om te beheren!

Witte Wievenveld vergroot

Om te beginnen is de bypass die langs het Witte Wievenveld liep (werkzaamheden brug 1864 over de Ringvaart) weer verwijderd. In plaats van de situatie in oude staat terug te brengen, hebben we de gemeente zover gekregen een overbodig stuk fietspad te verwijderen. Dit pad is nu met de berm bij het veld getrokken zodat een van onze ecologische hotspots bijna een kwart groter geworden is. Bij ingrepen zoals die bypass verwacht je natuurschade. Dan is het een verrassing als je er juist een prachtig stuk bij krijgt! Ook tijdens de werkzaamheden werd er duidelijk geprobeerd zo min mogelijk schade te veroorzaken. Een paar jaar geleden ging ook het baggeren van de Jaagpadsloot boven verwachting goed, laten we hopen dat deze lijn doorgezet wordt.

Exotische braam eruit, inheemse bomen erin

Een tweede positieve ontwikkeling: de BAM heeft in de regio bomen moeten kappen voor werkzaamheden en kan deze niet op dezelfde plek herplanten. Als alternatieve locatie zijn de Oeverlanden voorgesteld. Er zullen inheemse bomen geplant worden in het graasgebied en de recreatiezone en vooral in het Jaagpadbos. Normaal gesproken zijn we niet voor aanplant, maar er zijn goede redenen deze kans te grijpen.

In het graasgebied zorgen de koeien voor een minder diverse aanwas van jonge bomen. Ze hebben een duidelijke dieetvoorkeur. Met de aanplant kunnen we wat tegenwicht bieden voor de bomen die de laatste jaren gesneuveld zijn. Ook in de recreatiezone zijn door ouderdom schaduw gevende bomen verdwenen. Met het oog op de toekomst is het goed alvast nieuwe te planten. En de kop van het Jaagpadbos was overwoekerd met dijkviltbraam, een invasieve exoot die overal in de Oeverlanden de struwelen dreigt over te nemen. De aanplant van bomen gaf een mooie gelegenheid deze struwelen op een aantal plekken aan te pakken. Een deel van deze herwonnen stukken zal de VDOB! in beheer nemen.

De aanplant van bomen zal tot volgend jaar moeten wachten. In het struweel woonden namelijk veel zwervers en stadsnomaden. Het ontruimen, maaien en opruimen (de onvolprezen beheerploeg heeft meerdere karrevrachten stinkende troep verwijderd) is nog steeds niet afgerond en het plantseizoen is inmiddels voorbij. In het volgende verslag zal ik erop terugkomen.

Hooglanders

Zoals ik net schreef, zijn de hooglanders verantwoordelijk voor een verandering in het bomenbestand op de Oeverlanden. De meeste volwassen bomen kunnen wel tegen wat vraatschade of worden met rust gelaten, maar bijna alle essen zijn uit het graasgebied verdwenen en iepen hebben het soms ook moeilijk. Jonge bomen worden vaak “gebonsaid”. De enige soort waar ze echt vanaf blijven lijkt de esdoorn te zijn. Helaas, want die is van zichzelf juist een woekeraar. De laatste tijd hadden we door omstandigheden heel weinig hooglanders lopen en dat had zichtbare gevolgen. Nadat een stier was overleden, een ander afgevoerd en het kalf weg moest met een gebroken hoefje, overleed ook nog een van de twee koeien. De overgebleven koe heeft langere tijd alleen gelopen. En dan is het opvallend hoe snel de natuur reageert. Nu de begrazingsdruk zo laag was, schoten er ineens overal jonge bomen op, met name essen. En er stonden meer kruiden zoals pastinaak en wilde peen, die ooit veel voorkwamen maar bijna uit het graasgebied verdwenen waren. Dat toont duidelijk wat een invloed die dieren hebben op het gebied. Wat betreft de laatste hooglander: ze heeft gezelschap gekregen van drie jongelingen en ze lijken het goed met elkaar te kunnen vinden. Door ouderdom loopt ze inmiddels mank, daar is niets aan te doen. Voorlopig oogt ze nog heel tevreden en kan ze haar oude dag beleven op haar vertrouwde Oeverlanden.

Voortgang natuurversterkende maatregelen

Er zijn drie ijsvogelwanden aangelegd, waarvan er al één gebruikt is. Op een andere wand is net deze week een boom gevallen maar de schade lijkt mee te vallen. Vorig jaar is ook een broeihoop voor ringslangen aangelegd. Normaalgesproken kijk je in de vroege herfst of je eierschalen in de broeihoop vindt, maar daar hadden we helaas geen tijd voor. Als we straks nieuwe mest aanbrengen (nodig om te zorgen dat het blijft broeien) zullen we ernaar kijken. De drie geplande bijenhôtels en het winterverblijf voor de ringslangen zijn deels aangelegd. Verwachting is dat deze dit voorjaar nog afkomen. Langs twee kwetsbare plekken zijn paaltjes geplaatst die niet geheel voldoen, deze zullen dit jaar nog vervangen worden. De werkzaamheden aan de vleermuistunnel zijn nog niet begonnen, maar er staat al wel een paal met nestkast op het depot.

Waarnemingen

En dan als laatste weer een paar leuke waarnemingen die nog niet in kort nieuws staan. Er komt regelmatig een vos op het depot die de vuilnisbak omkeert. Ik heb de indruk dat de hermelijn het beter doet in het gebied en de rietorchis is definitief terug op de kleivlakte. Dit jaar vielen mij ook de bijenwollen op. Je zou denken dat ik als imker een hekel aan die beesten heb, maar het is een van mijn favorieten.

Wichert Stemerding, coördinator beheervrijwilligers

Foto: Hans Bootsma